

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument van het Kasteel Maisin met park in Leuven (Kessel-Lo)

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°;

Gelet op het ministerieel besluit van 22 december 2019 tot voorlopige bescherming als monument van het Kasteel Maisin met park in Leuven;

Gelet op het openbaar onderzoek dat gehouden is van 5 februari 2020 tot en met 5 maart 2020 en waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van het Kasteel Maisin met park aantoonst;

Overwegende dat het Kasteel Maisin met park van algemeen belang is omwille van de historische, architecturale, wetenschappelijk en esthetische waarde;

Overwegende dat het Kasteel Maisin met park als monument historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Het als kasteel Maisin gekende landgoed is wegens zijn ontstaansgeschiedenis en evolutie historisch zeer betekenisvol.

Het domein situeert zich op de historische tienden- en gemeentegrens van Kessel-Lo en Korbeek-Lo, in het gehucht 'De Mol'. De gronden van het latere kasteel Maisin, maakten aanvankelijk deel uit van de zogenaamde Lo(o)bossen, een omvangrijk aaneengesloten bosgebied dat zich ten zuiden en oosten van de stad op een deel van de heuvelruggen bevond. Een deel van dit jachtgebied en warande schonk de graaf van Leuven en hertog van Brabant, Godfried met de Baard, aan de door hem in 1129 opgerichte Abdij van Park die zo de weiden kaprechten erop verkregen. De terreinen van het latere kasteel Maisin, gelegen nabij de oude heirbaan van Leuven naar Tienen waren in de tweede helft van de 17de eeuw nog steeds in het bezit van de Abdij van Park en deden dienst als akker- en grasland.

Na de aanleg van de nieuwe rechte steenweg van Leuven naar Tienen tussen 1700 en 1717 verschenen in het begin van de 18de eeuw de eerste twee gebouwen ter hoogte van de latere kasteelsite met bijhorende tuinkavels, alsook intensieve bodemontginningen op het latere kasteelareaal en de Predikherenberg.

De Abdij van Park werd na de Franse Revolutie in 1794 opgeheven en als aangeslagen goed openbaar verkocht. De latere kasteelgronden en gebouwen kwamen zo in bezit van de belangrijke Korbeek-Lose familie Coettermans, uitbaters van de nabijgelegen grote landbouwuitbating. Doorheen de 19de eeuw werden de gronden door hen samengevoegd, de twee in kern 18de-eeuwse volumes verbouwd en nog steeds bestaande aanhorigheden zoals

onder meer een paviljoen in cottagestijl opgetrokken. In 1894 werden de woonentiteiten en het omringend bouwland verworven door de Leuvense rechter Mathieu Tops en zijn echtgenote Van Cutsem, die het domein en gronden geleidelijk aan hun landbouwfunctie onttrokken en tot siertuin omvormden.

Bij de doortocht van de oprukkende Duitsers aan het begin van de Eerste Wereldoorlog, werden Leuven en ook Korbeek-Lo vanwege de onverwachte tegenstand zwaar beschadigd. Ook het landgoed Tops-Van Cutsem werd vernield.

Weduwe Tops-Van Cutsem startte daarop vanaf 1920 een totaalrenovatieproject voor haar buitengoed en gaf vorm aan het huidige als kasteel Maisin gekende landgoed. Omstreeks 1921-1922 liet ze dieper gelegen in het terrein een neoclassicistische villa optrekken. Vervolgens vergrootte ze het domein aanzienlijk met integratie van de oude tienden- en gemeentegrens en de kleinere lusttuin van 1912. Voor de aanleg van dit nieuwe domein met een park in landschappelijke stijl, moestuin en boomgaard tekende de Leuvense tuinarchitect Léon Rosseels. De ontwikkeling van de kasteelsite door de familie Tops-Van Cutsem paste binnen de tendens van de begoede burgerij om de stedelijke kernen te verlaten en aan de stadsrand residentiële buitenhuizen met grote parktuinen voor zichzelf aan te leggen, geïnspireerd op de 17de- en 18de-eeuwse 'maison de plaisance'.

In 1938 werd de villa Tops-Van Cutsem verkocht aan de gerenommeerde professor Joseph Maisin, gespecialiseerd in de bacteriologie, anatomo-pathologie en cancerologie en drijvende kracht achter het Kankerinstituut in Leuven en naar wie later de Wetenschappelijke Prijs Joseph Maisin en het Fonds Joseph Maisin werd vernoemd. Na 1938 was het domein Tops-Van Cutsem als kasteel Maisin gekend.

De gereputeerde wederopbouwarchitect Lucien Spéder vergrootte circa 1950-1951 in opdracht van de familie Maisin het kasteel waardoor het zijn huidige vorm kreeg maar zonder afbreuk te doen aan de architecturale waarde van het kasteeltje of de ensemblewaarde met het park. Deze voor Leuven belangrijke architect realiseerde tijdens het interbellum een heel groot aantal wederopbouwprojecten. Spéder had als jonge man van nabij de gevolgen van de Eerste Wereldoorlog in het Leuvense meegemaakt toen hij samen met kapucijn Valerius Claes vanaf september 1914 lichamen hielp bergen en begraven om de uitbraak van besmettelijke ziekten te voorkomen. Vanaf 1919 was hij intensief betrokken bij de wederopbouw van de stad Leuven. In 1928 had hij voor de familie Maisin reeds een woning in wederopbouwstijl aan de Bondgenotenlaan gerealiseerd;

Overwegende dat het Kasteel Maisin met park architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Het kasteel Maisin, voorheen gekend als de villa Tops-Van Cutsem naar de oorspronkelijke bouwheer, geldt als een representatief voorbeeld van een villa met landhuisallure in neoclassicistische stijl. De villa werd opgetrokken in 1921-1922 in een voor het Leuvense patrimonium zeer herkenbare en kwaliteitsvolle wederopbouwstijl, ter vervanging van oudere en bij de Duitse doortocht tijdens de Eerste Wereldoorlog vernielde woningen. De oorspronkelijke architect is heden niet bij naam gekend, maar de villa vertoont de kenmerkende vormtaal en geldt als een vrij vroeg voorbeeld van wederopbouwarchitectuur.

De gerenommeerde Leuvense architect Lucien Spéder realiseerde op vraag van de familie Maisin in 1950-1951 een vergroting van de villa. Hij respecteerde daarbij de bestaande architectuur, de vormtaal, het materiaal- en kleurgebruik waardoor de door hem toegevoegde uitbouw op de begane grond aan de minder zichtbare oost- en noordzijde geen afbreuk doet aan het oorspronkelijk landhuisontwerp. Het vergrotingsproject past volledig binnen het oeuvre van Spéder en draagt diens signatuur. Verschillende zeer kwaliteitsvolle interieurelementen in neorenaissance afkomstig van een 19de-eeuws Brussels pand eveneens in bezit van de familie werden bij de verbouwing geïntegreerd.

Het kasteel Maisin betreft een vrijstaand gebouw met verspringende plattegrond, van drie tot vier traveeën en twee bouwlagen onder een mansardedak met typische dakvensters en oculi. Het is opgebouwd in baksteenmetselwerk, op een hoge sokkel, met hoekkettingen in gepleisterde imitatie natuursteen ter accentuering van de geveleindes. De strakke gevelopbouw wordt geritmeerd door de verticaliserende vensterpartijen met licht getoogde vensters gevat in gestucte vlakke omlijstingen met oren en siersluitsteen. De vier zichtgevels

zijn verschillend uitgewerkt, en zoals gebruikelijk zijn de naar de straat georiënteerde zuid- en westgevel het meest verzorgd. Zo is de naar de Tiensesteenweg georiënteerde zuidgevel, voorzien van een brede vensterpartij met elegante zuilengalerij met terras, geïnspireerd op de Italiaanse Palladiaanse architectuur wat de landhuisallure van het gebouw nog vergroot. Binnenin vertoont het onderkelderde landhuis de kenmerkende villa-indeling met de leefruimtes op de begane grond en slaapkamers op de boven- en zolderverdieping. De circulatie is volledig georganiseerd rondom de naar het zuiden gerichte centrale traphal annex salon met een kwaliteitsvolle eclectische aankleding.

Bij het ontwerp van het landhuis in de jaren 1920 werd bewust gekozen voor een totaalontwerp waarbij de nieuwe villa niet meer aan de straat maar te midden van het domein werd ingeplant en waarrond een volledig park werd aangelegd. Tuinarchitect Léon Rosseels, vierde generatie van de gekende Leuvense landschapsonwerpersfamilie Rosseels, ontwierp een landschapstuin waarbij de intense wisselwerking tussen het gebouw en het park centraal stond. Bestaande oudere gebouwen waaronder een paviljoen in een cottagegetinte stijl en een broeikas werden in het tuinproject geïntegreerd. Rosseels combineerde in het parkontwerp, dat hij zelfs als visitekaartje gebruikte, met bloembedden getooide glooiende grasvelden met op kunstmatige heuveltjes aangeplante solitaire bomen of bomengroepjes als blikvanger en een zacht slingerend padenpatroon, in het bosgedeelte als dreef aangelegd. Bestaande elementen zoals onder meer de glooiende heuvelflank, de holle wegstructuur, tevens oude grensscheiding, de steilranden als gevolg van de vroegere exploitaties, en mogelijk reeds aanwezige bomen werden eveneens in het project verwerkt. Dit oorspronkelijk concept bleef tot op heden bewaard. Het park bij het kasteel Maisin is daarmee een zeldzaam bewaard voorbeeld van het werk van deze ontwerper en tevens illustratief voor de tuinkunst in het interbellum. Het domein verleent tot slot veel informatie over de soortkeuze van parkbomenbeplanting in het interbellum;

Overwegende dat het Kasteel Maisin met park wetenschappelijke waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Het domein van het kasteel Maisin ligt aan de voet en op de heuvelflank van de Predikherenberg, één van de Lobergen op de Hagelandse heuvelkam en 'getuigenheuvel' van de afzettingen op het einde van het Mioceen. Deze getuigenheuvels hebben een hoge wetenschappelijke waarde als getuigen van de zogenaamde Diestiaanzee en zijn als typevoorbeeld een bron voor geologische en aardkundige kenniswinst.

Het domein is wetenschappelijk zeer representatief voor de landschappelijke evolutie die de gronden doorheen de eeuwen op ruimere schaal doormaakten. Als deel van de Lo(o)bossen kwamen de gronden van het latere kasteel Maisin in de 12de eeuw in bezit van de Abdij van Park. Door de intensieve houtkap, bosontginning en omzetting tot landbouwareaal reduceerden de Lo(o)bossen in de late middeleeuwen gestaag. Ook de gronden van het latere landgoed waren in de tweede helft van 17de eeuw omgevormd tot akkers en graslanden.

Door de aanwezigheid van de afzettingssanden is de ondergrond rijk aan ijzerzandsteen en Tongeriaanzandlagen. Vanaf de late middeleeuwen werden aanvankelijk op de Lobergen steenbrokken verzameld als bouw materiaal voor historische Leuvense gebouwen, nadien ontstond er een ambachtelijke bodemontginningsnijverheid. Straatnamen alsook reliëfwijzigingen verwijzen nog steeds naar deze oude activiteit. Op de Predikherenberg en ter hoogte van het latere kasteeldomein werd er minstens vanaf het begin van de 18de eeuw kleihoudende leem gedolven en stonden er veldovens opgesteld. De door deze nijverheid veroorzaakte kwetsuren in het landschap (steilranden en afgravingen) omheen de natuurlijke heuvelflank werden evenals de historische holle wegstructuur, tevens tienden- en gemeentegrens, later in het landschapspark geïntegreerd.

Binnen de ruime regio is het domein een bijzondere en zeldzame getuige van deze historische bodemontginningsnijverheid die op lange termijn potentieel wetenschappelijk onderzoek zou kunnen toelaten.

Een aantal aanwezige monumentale bomen met een gevarieerd kleurenpalet, waaronder twee mooi gevormde oude en dikke bruine beuken (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') en twee Mammoetbomen of Reuzesequoia (*Sequoiadendron giganteum*), zijn dendrologisch waardevol en versterken zodoende de wetenschappelijke waarde van dit domein;

Overwegende dat het Kasteel Maisin met park esthetische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Het na 1920 door tuinarchitect Léon Rosseels ontworpen park in landschappelijke stijl met pittoresk karakter combineert een verzorgd ontworpen parkgedeelte aangelegd rondom het als centraal focuspunt ingeplant landhuis met een hoger gelegen parkbos waarin het grillig en geaccidenteerd terrein als basis voor een afwisselende "wandeling" over het terrein fungeert. De zorgvuldige keuze voor een gevarieerde beplanting in groeivorm en bladkleur zowel in de bomen- als struiklaag verhoogt de belevingswaarde van de bezoeker en past binnen het pittoresk karakter van het ontwerp. Circa 100 jaar na de aanleg is de structuur van het eertijds als visitekaartje door Rosseels gepresenteerde, verzorgde park nog steeds bewaard, dat door de ouderdom heden een dromerige nonchalante sfeer heeft verkregen,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen definitief beschermd als monument:

Kasteel Maisin met park en aanhorigheden, Leuven (Kessel-Lo), Tiensesteenweg 275, bekend ten kadaster: Leuven, 9de afdeling, Kessel-Lo, 3de afdeling, sectie E, perceelnummers 197E, 197R4, 197S, 201D en 202C en Leuven, 14de afdeling, deel Haasrode – deel Korbeek-Lo, sectie A, perceelnummers 67A3, 67R2, 73D, 76L (deel), 79G, 79K, 79L, 82M, 82P, 82S, 82T.

De definitief beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de definitief beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° historische waarde;
- 2° architecturale waarde;
- 3° wetenschappelijke waarde;
- 4° esthetische waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

Inplanting. Het domein Maisin situeert zich ten oosten van de stadskern van Leuven en omvat de historische grensscheiding tussen de gemeente Korbeek-Lo (zuiden) en Kessel-Lo (noorden), waarvan de kronkelende gemeentegrens (met vroegere holle wegstructuur) dwars doorheen het huidige park loopt.

Het kasteeldomein gelegen op de heuvelflank van de Predikherenberg wordt door drie straten begrensd, namelijk de Tiensesteenweg, de Grensstraat en de Predikherenberg. Het landhuis bevindt zich centraal in het omhaagde park en wordt omsloten door een groen- en landschappelijke aanleg.

Toegang. De toegang tot het kasteel Maisin situeert zich ter hoogte van de hoek van de Tiensesteenweg met de Grensstraat. Een schuingeplaatst inrijhek in ijzerwerk, met twee draaiende delen tussen ijzeren palen, sluit het domein af en markeert de gekasseide oprit en de afbuigende, deels verharde inrijlaan die leidt naar het landhuis. Volgens stijlkenmerken en de gestileerde vormgeving dateert het inrijhek uit het interbellum. Een tweede hek bevindt zich aan de secundaire toegang op de kruising van de Grensstraat en de Predikherenstraat in de noordwestelijke hoek van het landgoed. Dit eenvoudige ijzeren spijlenhek is gevat tussen eenvoudige bakstenen hekpijlers met overkragende top afgeboord met een tandfries en onder hardstenen dekplaat. Dit hek geeft toegang tot het pad dat parallel met de

Grensstraat aan de voet van de heuvelrug naar het landhuis loopt en vermoedelijk dateert van de aanleg van Rosseels. Dit pad is deels toegankelijk.

Kasteel. Het kasteel is verdiept ingeplant in de zuidwestelijke hoek van het domein. Door deze bewuste en doordachte inplanting bevindt het gebouw zich te midden van en in onmiddellijke relatie met het omgevende, aangelegde parkdeel.

Het kasteel is uitgewerkt als een vrijstaand groot landhuis met verspringende plattegrond en opgetrokken in een zeer verzorgde neoclassicistische stijl die stilistisch aansluit bij de gangbare wederopbouwarchitectuur uit het interbellum. Niettegenstaande het gebouw in twee fasen werd gerealiseerd, het hoofdvolume in 1921-1922 en twee lagere vergrotingen in 1950 naar ontwerp van architect Lucien Spéder, vertoont het ontwerp een grote uniformiteit en visuele eenheid.

Het volledig onderkelderde landhuis van twee bouwlagen en afwisselend drie en vier traveeën wordt afgedekt door snijdende leien mansardedaken met dakvensters en oculi. Traditioneel voor de neoclassicistische wederopbouwarchitectuur is de keuze voor het contrasterend kleurgebruik van een roodbakstenen parament verrijkt met natuursteen en bezetwerk in zandsteenkleur voor hoekkettingen ter accentuering van de geveleindes, voor doorlopende banden en voor venster- en deuroplijstingen met siermotieven. De hoge sokkel is samengesteld uit blauwe hardsteen en een blauwgrijze getinte cementering, die in het oudste gedeelte van 1921-1922 op regelmatige afstand doorbroken wordt door rechthoekige getraliede keldervensters.

De strakke gevelopbouw wordt in de vier zichtgevels verticaal geritmeerd door gekoppelde venstertraveeën die afwisselend hogerop gaan in dakvensters met sierhekken en driehoekig fronton met topbekroning die tevens de omlopende overstekende houten kooflijstvormige dakgoten onderbreken.

De licht getoogde vensters zijn gevat in vlakke omlijstingen in simili-pierre of natuursteenimitatie. Op de begane grond betreft dit een omlijsting onder gebogen driuplijstje op oren, op de bovenverdieping een omlijsting onder rechte kroonlijst met centrale imitatiesluitsteen. Tussen de meeste boven- en benedenvensters is er ter hoogte van de borstwering een paneel in bezetwerk met rocailles aangebracht. Het houtwerk van de vensters van het hoofdvolume is grotendeels origineel en omvat zowel guillotinevensters (op de begane grond veelal met rolluiken) als T-vormige vensters (op de bovenverdieping).

De algemene opbouw voor het hele landhuis is gelijk, maar de vier zichtgevels zijn elk op een verschillende manier uitgewerkt.

Zuidgevel. De naar de Tiensesteenweg georiënteerde zuidelijk voorgevel is het prominentst uitgewerkt. Deze zijde vertoont een markerende opbouw van twee bouwlagen en vier traveeën van 1921-1922, bestaande uit één vooruitspringend vensterrisaliet en een fraaie zuilengalerij van drie traveeën, plus ten oosten een verdiepte éénlaagse uitbouw van 1950 met deur- en venstertravee.

De brede vensterpartij met elegante zuilengalerij, samengesteld uit vier zuilen in hardsteen op sokkel en met eenvoudig kapiteel is geïnspireerd op de Italiaanse Palladiaanse architectuur. Drie verdiept geplaatste vensters, waarvan één centraal deurvenster, achter de zuilen verlenen toegang tot de traphal annex salon op de begane grond. De zuilengalerij schraagt een terras met afzomende balusterbalustrade op de eerste verdieping dat eveneens via drie deurvensters met de bel-etage in verbinding staat.

Rond en voor de zuilengalerij is er een verhoogd terras aan een omlopend bordes van drie hardstenen treden aangelegd. De fraaie terrasvloer is samengesteld uit kleine overwegend vierkante cementtegels met florale motieven en boorden in bruine en beige tinten die volgens de stijlkenmerken teruggaan tot het villaontwerp van de jaren 1920.

De lagere uitbouw tegen de zuid- en oostgevel, van 1950 naar ontwerp van Spéder, was bestemd als nieuwe inkomhal met vestiaire en een extra living of leefruimte. Deze lagere uitbouw is aan de zuidzijde toegankelijk via een eveneens in 1950 door Spéder ontworpen beglaasde spiegelboogvormige deur met siersmeedwerk met onder meer rocaillmotief,

gevat in een fraai geprofileerde en geblokte hardstenen omlijsting onder dito driuplijst, aan een meerhoekig bordes van drie treden in blauwe hardsteen.

Westgevel. De licht vooruitspringende westgevel is georiënteerd naar de Grensstraat. De westgevel telt drie traveeën plus één verdiepte venstertravee van twee bouwlagen, horende bij het oorspronkelijke volume van 1921-1922, met ten noordwesten de in 1950 toegevoegde éénlaagse uitbouw met bijkomende keldertoegang en afdekkend terras met balustrade. De kelderdeur is een eenvoudige houten deur aan een bordes van vier hardstenen treden.

Noordgevel. De noordgevel, gericht naar de Predikherenberg en het bosdeel van het domein, was vanouds de eenvoudigste en vanaf het openbaar domein minst zichtbare gevel.

De verspringende noordgevel telt meerdere traveeën met zowel ten oosten als ten westen een éénlaagse uitbouw. Het westelijk gelegen lager volume met drie bolkozijnen op de begane grond werd in 1950 tegen de aanvankelijk blinde keukenmuur aangebouwd. Dit volume herbergt thans de keldertoegang.

Centraal bevindt zich de achterdeur aan een hardstenen bordes van drie treden. De met siersmeedwerk verfraaide beglaasde deur is gevat in een spiegelboogvormige geprofileerde hardstenen omlijsting, en is quasi identiek aan de voordeur. Het omlijste venster boven de achterdeur heeft een lage balustrade.

De lagere één travee brede uitbouw met afdekkend terras ten oosten omvat de parallel tegen de oostgevel toegevoegde living.

Oostgevel. Het oorspronkelijke volume van 1921-1922 telt aan de oostgevel één verdiepte travee (van de zuilengalerij) plus drie traveeën. De middelste travee heeft een éénlaagse uitbouw afgedekt met een terras met dito balusterbalustrade van 1950. Vier vensters in neoclassicistische stijl, waarvan één lagere met siersmeedbalustrade, zijn in deze uitbouw voorzien en bieden uitkijk op het noordoost- en zuidoostelijk deel van het parkdomein.

De bewuste wisselwerking tussen het villaontwerp en het park komt in het grondplan goed tot uiting. Binnenin vertoont het onderkelderde landhuis de kenmerkende villa-indeling. De binnenindeling van 1921-1922 bleef in het hoofdvolume grotendeels behouden.

De gecompartmenteerde kelderverdieping onder het hele gebouw dateert van bij de opbouw in 1921-1922.

De leefruimtes situeren zich op de verhoogde begane grond en zijn rondom een centrale opengewerkte traphal annex salon, die teruggaat op de oorspronkelijke plattegrond van 1921-1922, geschikt. De gelijkvloerse verdieping is toegankelijk via de zuidelijke monumentale voordeur in de oostelijke uitbouw. Deze uitbouw uit 1950 bevat een kleine hal, een vestiaire en toilet. Het hoge centrale deurvenster in de grote traphal van 1921-1922 staat ook nog in verbinding met het terras onder de fraaie zuilengalerij.

De eclectisch aangeklede ruimte wordt gedomineerd door een monumentale kwartslagtrap tegen de noordelijke binnenmuur die leidt naar de privévertrekken op de bovenverdieping. De houten trap met afgeronde bloktrede heeft twee verzorgde smalle ijzeren trappalen van waaruit de sierlijke ijzeren balustrade vertrekt met uitwaaiierende vleugels ter hoogte van de bredere aanloop. Het verwerkte rocaillemotief correspondeert stilistisch met het decoratieve smeedwerk van de voordeur. De balustrade loopt door tot op de bovenverdieping en sluit de overloop af. Ook de houten trapboom en het achterhout werden met zeer veel zorg afgewerkt. Dit salon wordt verder gekenmerkt door een fraaie parketvloer en een gestuct cassettenplafond met geometrisch patroon. Dit patroon wordt hernomen in de hoge massieve eiken tweeledige binnendeuren gevat in een omlopende houten geprofileerde omlijsting met donkerbruin kleurenpalet in neorenaissancestijl. De brede vleugeldeur in de noordoosthoek, leidende naar de jongere inkomhal met vestiaire naar ontwerp van Spéder, heeft binnen de houten omlijsting een soort ingewerkte kast met beelden.

Onder de trap is er een lagere houten deur die een doorsteek is naar de zogenaamde 'kleine eetplaats'.

Het salon heeft een kleine insprong, ten westen van de trap, met schouwmantel in imitatie natuursteen, grenzend aan het 'office'. Deze cosy-corner bestond reeds in het oorspronkelijke ontwerp van de jaren 1920 en fungeerde als een extra zithoek.

Vanuit de open traphal heeft men zicht op het gestucte plafond van de bovenverdieping, dat in tegenstelling tot het cassettenplafond van de gelijkvloerse verdieping versierd is met typische begin 20ste-eeuwse vaas- en florale motieven in de hoeken en met omlopend geprofileerd gestuct lijstwerk. De binnendeuren op de overloop zijn minder massief dan deze op de begane grond.

De vroegere eetplaats, situeert zich ten westen van de centrale traphal en is bereikbaar via een houten vleugel deur versierd met panelen en gevat in een zware houten geprofileerde kader. Door de positionering van de verschillende vensters heeft deze ruimte zicht op het zuidelijk, westelijk en noordelijk deel van het park.

Achter de schouw en het rookkanaal tegen de noordelijke binnenmuur van de vroegere eetplaats, ligt een kleine ruimte die vanouds bestemd was als 'office', een traditionele term voor dienkeuken. Deze vroegere dienkeuken grenst ten oosten aan de cosy-corner van de traphal met salon en ten noorden aan de vergrote keuken gelegen in de noordwestelijke hoek van het landhuis. Het aan de keuken gebouwde volume van 1950 bevat de toegevoegde keldertoegang.

Aan de achterzijde van het kasteel, situeert zich de zogenaamde 'kleine eetplaats', waarvan de plattegrond behouden bleef, en die uitkijkt op de noordzijde van het kasteelpark met onder meer zicht op één van de twee monumentale beuken.

De 'kleine eetplaats' staat in verbinding met de grote living die ondergebracht is in de oostelijke éénlaagse aanbouw naar ontwerp van architect Spéder en zicht heeft op zowel de zuidelijke, het oostelijke en noordelijke deel van het park.

De decoratieve aankleding van de living is eclectisch, maar leunt door het gebruik van donker houtwerk sterk aan bij neorenaissance stijlelementen. Het donkerbruine kleurenpalet is in de ruime living toegepast in de fraaie parketvloer, het zware houtkleurige cassettenplafond, de hoge omlijste eiken deuren en in de hoge houten omlopende lambrisering met paneelversiering en wortelelement.

Een rood geaderde marmeren schouw rust tegen de westelijke binnenmuur. De verzorgde decoratieve afwerking met wortelmotief, leeuwenhoofd en rolwerk, zijn eveneens kenmerkend voor neorenaissance stijlelementen. Zowel de hoge eiken deuren met houten omlijsting als de schouw en lambrisering zijn afkomstig van een eind 19de-eeuws Brussels pand in neorenaissancestijl.

Ten zuiden van de living situeert zich de inkomhal. De wanden van de rechthoekige ruimte onder gestuct plafond met lijstwerk, zijn voorzien van een hoge omlopende donkerbruine houten lambrisering met paneelversiering, engelenhoofdjes en kroonlijst. Tegen de oostwand werd een houten schouw met fraai houtsnijwerk geplaatst die geflankeerd wordt door twee houten deuren met paneelversiering. De schouwwangen van de onderbouw worden gedomineerd door twee grote gedetailleerd uitgevoerde figuren. Het zware hoofdgelast daarboven onder overstekende kroonlijst, is versierd met bladranken, putti te paard en een engelenhoofdje. De bovenbouw bestaat uit een smaller houten opzetstuk voorzien van een centraal paneel met wapenschild tussen twee staande wildemannen (met eikenloof omgord en met knots) als schildhouders, gevat tussen gedraaide zuilen met rolwerk onder een bekronende kroonlijst.

De indeling op de bovenverdieping stemt overeen met deze op de begane grond, waarbij de ruimtes geschikt zijn rondom de centrale ruime traphal. Zuid-, west-, noord en oostwaarts lopend rondom de traphal, treft men achtereenvolgens aan: een grote kamer ontworpen als bureau dat uitgaat op het terras boven de zuilengalerij, een slaapkamer in de zuidwestelijke en één in de noordwestelijke hoek met daartussen de diensttrap en nog een derde slaapkamer in de noordoostelijke hoek waarlangs het grote terras boven de oostelijke uitbouw van 1950 betreden kan worden.

De zolderverdieping is ingericht als slaapvertrek en alle kamers zijn eveneens geschikt rond de centrale traphal.

Domein van kasteel Maisin. Het domein van het kasteel Maisin kan opgedeeld worden in drie zones. Een eerste open zone met parkaanleg en verspreid geplante monumentale bomen, met inbegrip van een bosgedeelte met dreven en integratie van aanhorigheden. Een tweede zone die vroeger ingericht was als boomgaard. Een derde noord- en oostelijk uitstrekkend parkbos dichtbegroeid met naald- en loofbomen en integratie van de holle weg en deel van de vroegere gemeentegrens

Eerste zone met open parkaanleg, bosgedeelte met aanhorigheden en dreven.

De parkaanleg naar ontwerp van Isidore Léon Rosseels vertoont nog steeds de kenmerkende begin 20ste-eeuwse landschappelijke tuinaanleg, met integratie van in de jaren 1920 aanwezige tuinelementen en beplanting.

De afbuigende met steen verharde inrijlaan, die halverwege overgaat in een aarden pad, volgt een kenmerkend halfconcentrisch tracé, vertrekkend van de inrijpoort in de zuidwestelijke domeinhoek, omcirkelt het kasteel volledig en loopt vervolgens afbuigend verder langsheen het paviljoen naar het kleinere als tuinierstoegang gebruikte hek aan de Tiensesteenweg. Langs beide zijden van het inrijhek staan zuilvormige taxussen (*Taxus baccata* 'Fastigiata') en rechts op een beplantingsheuveltje een massief van rododendron (*Rhododendron ponticum*) als beeldbepalend groenelement aangeplant. Ter hoogte van het kasteel begeleiden lange smalle rozenperken de inrit. Langs het pad vanaf het kasteel langsheen het paviljoen zijn tamme kastanjes (*Castanea sativa*) aangeplant.

Het landhuis wordt omgeven door monumentale solitaire of in kleine groepjes aangeplante bomen, soms op een duidelijk beplantingsheuveltje. De zorgvuldige plaatsing in specifieke vista's vanuit het landhuis verraden een doordacht ontwerp.

Deze ongeveer 100 jaar en mogelijk 140 jaar oude monumentale bomen zorgen afhankelijk van de seizoenen voor een mooi kleurenpalet. Het groot aandeel bruinbladige beuken dat in de nabijheid van het kasteel en als begeleiding van de paden is aangeplant en de beperkte aanplanting van bontbladige soorten past in dit verhaal.

Een aantal van deze bomen zou nog dateren van voor de oprichting van de nieuwe woning Tops-Van Cutsem in 1920 en teruggaan op een 19de-eeuwse tuinaanleg. Zo bevinden zich in de onmiddellijke omgeving van het kasteel drie beeldbepalende monumentale bruine beuken (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea'). Een eerste ten zuiden van de woning met een holte in de stam (stamomtrek van 484 cm, standaard gemeten op 150 cm hoogte) en een tweede fraai exemplaar, eveneens als solitair aangeplant, centraal in het noordelijke gazon (stamomtrek 540 cm). Ten westen van de woning staat strategisch op het kruispunt van de inrit en het pad parallel met de Grensstraat een laag vertakte, meerstammige bruine beuk. In de randen van het noordelijke gazon staan eveneens een Atlasceder (*Cedrus atlantica*) en drie wierookceders (*Calocedrus decurrens*) aangeplant. Langs het oostelijk pad naar de Tiensesteenweg staat een suikeressdoorn (*Acer saccharum*) met 345 cm stamomtrek. Langs het zuidelijke gazon bevindt zich in de bomengordel tussen gazon en inrit nog een relict van een linde, waarbij uit de resterende stam een nieuwe linde opgroeit.

Het glooiende gazon ten zuiden van de woning loopt af naar de Tiensesteenweg, een begeleidende bomengroep sluit dit gazon visueel van de naastgelegen oprit af.

In de middenas van het kasteel is een relatief groot tuinornament geplaatst, dat vanouds bij het domein hoorde. Het betreft een siervaas met bladmotief op hoge hardstenen sokkel met paneelversiering in romantiserende stijl aansluitend bij een landschappelijke tuinaanleg, geplaatst in de noordelijke vista. Dit tuinornament is moeilijk te dateren. Dit sierelement kan begin 20ste-eeuws zijn maar de plaatsing ervan kan evengoed teruggaan tot de eerste aanleg door Tops-Van Cutsem op het einde van de 19de eeuw. De gazons bestaan uit schrale soortenrijke graslanden met ondermeer gewone brunel, muizenootje, gewoon biggekruid en gewoon reukgras.

Ten zuiden van het landhuis, naast het naar beneden glooiende grasveld richting de Tiensesteenweg, staat een constructie die in 1905 als broeikas werd gebouwd. Op het verbouwingsplan van 1950 staat het ingekleurd als serre.

De parallel aan de steenweg ingeplante constructie is niet zichtbaar vanaf de openbare weg, noch vanaf het kasteel. Het is geplaatst tegen een bakstenen muur of constructie met houten deur en getralied venstertje waarboven een talud is aangelegd met beplanting. De muur en constructie bufferen de iets lager gelegen serre. De serre betreft een tweeledige halfgebogen constructie van ijzeren roeden met grote rechthoekige glaspartijen op een bakstenen en betonnen voet. De functie van de bakstenen constructie met deur en getralied venstertje is niet bekend.

Ten zuidoosten van het landhuis aan het met tamme kastanjes beplante afbuigende pad (het verlengde van de inrijlaan), thans verscholen tussen de beplanting, staat een merkwaardig gebouw. Dit paviljoen in een cottage getinte stijl werd in 1851 gebouwd en hoorde aanvankelijk bij de grote hoevesite aan de Tiensesteenweg die in 1894 eveneens door de familie Tops-Van Cutsem verworven was. Het tuinpaviljoen overleefde de doortocht van de Duitsers en werd in de jaren 1920 in de parkaanleg geïntegreerd. Het paviljoen fungeerde als vogel- of duivenhuisje en later als tuinierswoning. Het betreft een pittoresk tweeledig éénlaags verankerd gebouw in roodgeschilderd metselwerk onder verspringende overstekende pannen zadeldaken. Het gebouw met T-vormig grondplan, bestaat uit een lager volume van één venster- en twee deurtraveeën dat vooraan (ten zuiden) begrensd wordt door een iets smaller en hogeropgaand volume met een getoogd venster en aanvlieggat voor vogels in de kopse puntgeveltop. In de voorste ruimte bleef een cementtegelvloer behouden in neogotische stijl met florale motieven en bandwerk onder meer in bruine, blauwe en beige tinten.

Het paviljoen bevindt zich op de splitsing van drie paden: het halfconcentrische pad vanaf het kasteel leidend naar het tuiniershek aan de Tiensesteenweg, een tweede smal pad dat noordwaarts de talud opgaat naar het parkbos (en aansluit op de holle weg) én een derde pad ten noordoosten dat leidt naar de vroegere boomgaard. Het gebouw is deels in de voet van de smalle talud ingebouwd.

Tweede zone voorheen ingericht als boomgaard.

Ten noordoosten van het paviljoen vertrekt een aarden pad, dat langsheen de oostelijke perceelsgrens loopt. Het pad leidt naar een deel van de vroegere grote boomgaardzone die hoorde bij het domein Tops-Van Cutsem.

Het terrein van de vroegere boomgaardzone wordt gekenmerkt door een relatief vlak gedeelte dat ten zuidwesten abrupt begrensd wordt door een steile heuvelflank. Deze talud is het resultaat van de vroegere bodemontginningen.

Nabij de heuvelwand treft men eerst een kleine houtbouw aan, dat volgens mondelinge bron vroeger dienst deed als kippenhok. Het betreft een éénlaagse houtconstructie samengesteld uit ruw gezaagde planken onder zadeldakje, met in de oostgevel twee vensteropeningen.

Vertrekkend van het vroegere kippenhok stijgt de heuvelwand, waar bovenop het pad naar de Predikherenberg loopt, aanzienlijk. In functie van de vroegere boomgaard werd deze flank in terrassen aangelegd, zodat de aanplant optimaal zuidoostelijk zonlicht kreeg. Aan de voet van de heuvelflank met terrassen staat ook een aantal waardevolle monumentale bomen. Zij staan op een afbuigende lijn geplant. Het gaat om twee mammoetbomen (*Sequoiadendron giganteum*), een Douglasspar (*Pseudotsuga menziesii*) en een Kaukasische spar (*Picea orientalis*).

Derde zone met noord- en oostelijk uitstrekkend parkbos met integratie van de holle wegstructuur en deel van de vroegere gemeentegrens.

Ten noorden en oosten van het kasteel, achter de vroegere gemeentegrens tussen Korbeek-Lo en Kessel-Lo strekt zich een dichte met naald- en loofbomen beboste zone uit, ingericht

als parkbos. Deze zone bevindt zich op de helling van de Predikherenberg en volgens de hoogtelijnen op topografische kaarten stijgt het terrein zelfs naar een hoogte van 80 meter. De grote steilranden die deze zone aflijnen en de grote hoogteverschillen zijn het gevolg van de 18de- en 19de-eeuwse bodemontginningen. Deze landschappelijke getuigen werden in de 20ste-eeuwse parkaanleg geïntegreerd.

Verschillende paden, waarvan een aantal met aangeplante monumentale bomenrijen, doorkruisen het parkbos.

De vroegere tienden- en gemeentegrens en holle wegstructuur, lopend van de Grensstraat naar de Predikherenberg (de straat) doorheen het domein en ten noorden en noordoosten van het kasteel, volgt duidelijk de glooiende curve van de berg. Het eerste deel (noordwestelijke en noordelijke) van de gemeentegrens is door de dichte begroeiing niet meer toegankelijk. Het laatste deel van het tracé van de vroegere gemeentegrens sluit aan op het pad op de heuvelrug dat vertrekt van het lager zuidoostelijk gelegen paviljoen. Dit opklimmend aarden smal pad wordt aan weerskanten begrensd door een diepe vallei.

De oostelijke heuvelflank is aangelegd met terrassen voor de vroegere boomgaard. Het laatste deel van het tracé heeft de allure van een holle weg en heeft vooral langs de zuidzijde een steil talud.

Het pad wordt afgezoomd door minstens 100 jaar oude zeer rechte tamme kastanjes en gewone beuken. Als onderbeplanting tussen de bomen is veelvuldig taxus (*Taxus baccata*) en scherpe hulst (*Ilex aquifolium*) aangeplant.

Langsheen dit pad staat een houten huisje, het vroegere werkhuis van professor Maisin waar hij op een veilige afstand scheikundige proeven kon uitvoeren. Naar alle waarschijnlijkheid bestond het reeds in 1938 en gaat het terug tot de aanleg van het park in het begin van de 20ste eeuw.

Het werkhuisje is een pittoreske éénlaagse constructie in hout onder een laag geknikt zadeldak, parallel aan het pad ingeplant. Het is opgetrokken in quasi dezelfde materialen als het kippenhok. De gevels zijn samengesteld uit ruw gezaagde houten planken. De gevelhoek van de tegen de zijgevel aangebouwde lagere houtopslagplaats (onder pannen lessenaarsdak) is versierd met smalle ruwe boomstammen, die het geheel een rustiek effect geven. In de zuidoostelijk georiënteerde voorgevel is één venster en één deur. De andere gevels zijn blind. Het vroegere werkhuisje bestaat uit slechts één ruimte, waarvan de verharde vloer afgewerkt is met een decoratieve cementtegelvloer met floraal motief en bladrankenversiering.

Op het einde van het pad, vlak voordat de Predikherenberg (de straat) wordt bereikt in de noordoostelijke domeinhoek, vertrekt er een ander pad richting de Grensstraat dat parallel aan de straat loopt. Dit tracé op het hoogste punt van het kasteeldomein is eveneens afgezoomd met twee rijen van afwisselend gewone en bruine beuk die op een gelijkmatige afstand van elkaar zijn aangeplant. Ze vertonen een slank recht silhouet. Voortgaande op de omvang van de beuken dateren ze vermoedelijk uit de aanlegperiode van het park.

Een laatste aangelegd aarden pad loopt van de noordwestelijke domeinhoek (Grensstraat/Predikherenberg), parallel aan de Grensstraat naar de noordwestzijde van het kasteel. Dit tracé volgt eveneens een steilrand die naar alle waarschijnlijkheid het resultaat van de vroegere bodemontginningen is. Ook deze weg is afgezoomd door beukenbomen.

Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming als monument is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden;
- 2° elke ingreep moet de erfgoedwaarden, erfgoedkenmerken en erfgoedelementen respecteren en ondersteunen en vereist een geïntegreerde en duurzame aanpak waarbij de impact op het geheel wordt afgewogen en waarbij de draagkracht niet wordt overschreden. Bewaren gaat daarbij voor op vernieuwen. Dit veronderstelt vakkundig onderhoud en conserverende ingrepen;
- 3° de bescherming beoogt het behoud van het ensemble en de herkenbaarheid van de historische configuratie van een dieper gelegen landhuis met kasteelallures aan de voet van de Predikherenberg binnen een afgesloten omringend park met landschappelijke

- aanleg en aansluitend hoger gelegen parkbos en verspreid ingeplante aanhorigheden en tuinornamenten. De intense visuele wisselwerking en verbondenheid tussen het bebouwde erfgoed en het omringende domein dient daarbij bijzondere aandacht te krijgen;
- 4° met betrekking tot het exterieur van het kasteel beoogt de bescherming het behoud en de herkenbaarheid van de typerende buitenarchitectuur in neoclassicistische stijl en het behoud van de totaliteit qua schaal, buitenaanzicht, gabarit, volumewerking, materiaalgebruik en afwerking, met inbegrip van het schrijnwerk, de decoratieve zuilen, tegel- en gevelelementen, het siersmeedwerk en de dakafwerkingen;
 - 5° met betrekking tot het interieur van het kasteelgebouw beoogt de bescherming het behoud van de bestaande plan- en niveau-indeling en van de kwaliteitsvolle interieurafwerking van zowel de bouwfases van 1920-1921 als van 1950;
 - 6° de bescherming beoogt het behoud van de in het domein verspreid geplaatste tuinornamenten en aanhorigheden. Voor het tuinpaviljoen zijn het behoud en de herkenbaarheid van de vormgeving in cottagestijl, de typologie, de beeldwaarde en de inplanting aan de afbuigende dreef van tamme kastanje naar het kasteel belangrijk. Voor de broeikas of serre is het behoud van de herkenbaarheid, de omvang en verschijningsvorm belangrijk. Wat het tuinornament (siervaas en sokkel) betreft, wordt aanvullend het behoud op zijn actuele locatie vanwege de bewuste inplanting in de vista gevraagd. Zowel het kippenhok als het werkhuis van professor Maisin zijn houten constructies die door het gebrek aan functie, maar ook door vandalisme, werden beschadigd. Onderhoud aan het dak, hout- en glaswerk en beschermende maatregelen zijn wenselijk;
 - 7° de bescherming beoogt het behoud van de open zichten van het kasteel op de omringende graspartijen en monumentale bomen. Door de uitgestrektheid van het domein rukt spontane verbossing gemakkelijk op wat nadelig is voor de waardevolle parkbomen, de open ruimtes en vista's. De optimalisering van deze vista's door gericht snoeiwerk is daarom noodzakelijk. Het is aan te bevelen de zaailingen ter hoogte van de graspartijen ten zuiden, oosten en noorden van het kasteel te verwijderen om zo de vista's en de glooiende gazons te kunnen herstellen;
 - 8° de bescherming beoogt het behoud en het aangepast beheer van de parkaanleg met gazons, padenpatroon, solitaire bomen en bomengroepen;
 - 9° heraanplant en aanvulling van de nog aanwezige rozenperken en bloemenborders wordt aanbevolen. Ze vervullen een belangrijke rol in de formele aankleding rondom het kasteel en langs de inrit;
 - 10° de solitaire parkbomen en bijzondere bomengroepen langsheen de paden, vermeld in artikel 2, dienen als houtig erfgoed behouden te blijven. Bij uitval of afsterven wordt tijdige verjonging vooropgesteld door soortgelijke exemplaren. Monitoring en regulier onderhoud zijn aan te bevelen;
 - 11° bij een procentueel hoge uitval van dreefbomen is herstel door heraanplant met kwalitatieve en gelijksoortige bomen volgens de huidige plantafstanden en plantverbanden wenselijk;
 - 12° het eventueel herstel van paden in het domein dient zich te baseren op een studie van het historische kaartmateriaal en terreinanalyse en indien nodig een tuin-archeologisch onderzoek;
 - 13° in het dichtbegroeide parkbos wordt best een cyclisch bosbeheer opgestart, met facultatief gefaseerd dunnen van de boomlaag waarbij een natuurlijke of gestuurde bosverjonging plaatsvindt. Dit streven naar een gevarieerde boom- en struiklaag met voldoende kansen voor natuurlijke ondergroei dient rekening te houden met de aanwezige tuinarchitecturale elementen (dreven met groenblijvende struiklaag);
 - 14° de bescherming beoogt het behoud van het kenmerkende gesloten karakter van de kasteelsite. Het is daarom aan te bevelen om het restant van de afsluitingshaag aan de Grensstraat en de Predikherenberg aan te vullen en om het verdwenen poortje in de noordoostelijke hoek terug te plaatsen, om de herkenbaarheid en de typologie van een omheind gesloten kasteeldomein visueel te versterken. Aansluitend hierbij is het ook wenselijk om maatregelen te nemen om de toegang tot het domein door onbevoegden

- te verhinderen en te voorkomen. Dit is aangewezen om de erfgoedelementen en het park tegen vandalisme te beschermen;
- 15° een vroegere garage ligt binnen de afbakening van de bescherming, maar wordt niet beschouwd als een erfgoedelement. Dit gebouw en de functie kan behouden blijven. Indien er in de toekomst nood is aan bijkomende autostalling, is het aan te raden de garagefunctie op deze plek te bestendigen of eventueel te moderniseren. Dit biedt de mogelijkheid om vista's vanuit het kasteel en de ruimte rond het kasteel open te houden en te vermijden dat parkeerplaatsen gecreëerd worden naast of aan het kasteel waardoor ook de padenstructuur beschadigd kan worden;
- 16° de bescherming paalt aan een zone, gesitueerd in de zuidoostelijke hoek van het kasteelpark ter hoogte van de Tiensesteenweg, die gelegen is in woonzone. De bescherming respecteert de via gewestplan en RUP toegekende bestemming en heeft niet de intentie de potentiële ontwikkeling ervan te verhinderen. Bij de ontwikkeling van deze zone wordt wel gevraagd de erfgoedwaarden, de typologie en de schaal van het kasteeldomein te respecteren. Indien mogelijk is het wenselijk het tuinhek dat opklimt tot de 19de eeuw waarvan het smeedwerk met typische fleur-de-lis-motieven en rolwerk werd versierd dat vroeger ook als tuiniershek werd gebruikt, te behouden en te integreren.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water. Specifiek voor het houtig erfgoed heeft dit zowel betrekking op de als monument beschermde bomen (stam, kruin en wortels) als op de standplaats waarin ze groeien;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren. Specifiek voor houtig erfgoed betekent dit de fysische toestand van de bomen en hun standplaats regelmatig te controleren en te evalueren en tijdig de meest geschikte maatregelen uit te voeren wanneer een probleem zich voordoet (monitoring);
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen. Specifiek voor houtig erfgoed heeft dit zowel betrekking op de als monument beschermde bomen als op de standplaats ervan (regulier beheer);
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5 Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:
- het verwijderen, vervangen of wijzigen van het dakvolume, de dakbedekking, de dakconstructie en gootconstructies;
 - het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, koepels, poorten, inclusief de beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
 - het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop

- of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken: het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - 6° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur van het kasteel:
 - a) het uitvoeren van destructief materiaal-technisch onderzoek;
 - b) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
 - c) het uitvoeren van werken die het uitzicht of de indeling van het interieur wijzigen;
 - d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
 - e) het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, wand- en plafondafwerking, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, lambrisering, beslag, hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
 - f) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontleisteren van bepleisterde elementen;
 - g) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
 - 7° het uitvoeren van graafwerken die de stabiliteit van de gebouwen en constructies in gevaar kunnen brengen;
 - 8° het plaatsen of wijzigen van afsluitingen;
 - 9° het aanleggen, ophogen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
 - 10° elke reliëfwijziging van de bodem, wijziging van het hydrografisch netwerk of werk dat impact kan hebben op het grondwaterpeil;
 - 11° het vellen of beschadigen van bomen en struiken of kleine landschapselementen, die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan met uitzondering voor dode bomen en niet meer productieve fruitbomen, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken die opgenomen zijn in het beschermingsbesluit of in een goedgekeurd beheersplan tot gevolg kan hebben;
 - 12° het aanplanten van bomen en struiken die geen vervanging zijn van afgestorven of verdwenen bomen en struiken;
 - 13° het aanleggen of wijzigen van verharding of het uitbreiden van bestaande verhardingen;
 - 14° het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
 - 15° het organiseren van grote evenementen die het normaal gebruik van het beschermd onroerend erfgoed overstijgen of van andere activiteiten die een systematische versterking van waardevolle flora in het gebied veroorzaken;
 - 16° het scheuren van grasland of het omzetten van grasland in akkerland van:
 - a) historisch permanent grasland: een halfnatuurlijke vegetatie die bestaat uit grasland dat gekenmerkt wordt door het langdurig grondgebruik als graasweide, hooiland of wisselweide met cultuurhistorische waarde of met een soortenrijke vegetatie van kruiden en grassoorten waarbij het milieu meestal wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van sloten, greppels, poelen, uitgesproken microreliëf, bronnen of kwelzones;
 - b) overig grasland in de groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang, agrarische gebieden met bijzondere waarde, natuurontwikkelingsgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen met als overdruk overstromingsgebied, wachtbekkens en militaire domeinen, ontginningsgebieden die een van de bestemmingen, vermeld in dit artikel, als nabestemming hebben, op de plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen met toepassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;
 - 17° het achterlaten van slib;

- 18° het omzetten van akker- of grasland naar bos;
- 19° het gebruik van bestrijdingsmiddelen op grasland, wegbermen en bos, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van distels en brandnetels;
- 20° het achterlaten, opslaan of verwerken van eender welke afvalstof, van afgedankte voorwerpen en van ruwe of verwerkte materialen;
- 21° het lozen van vloeistoffen of gassen die nadelig kunnen zijn voor de aanwezige flora, fauna en bodem, met uitzondering van de bemesting van cultuurgronden zoals bepaald in het mestdecreet.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel,

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE